

El hombre sin pasado

Mies vailla menneisyttä, Aki Kaurismäki, 2002

Un home perd la memòria després de ser apallissat brutalment. Sense identitat ni recursos, entrarà a formar part del món dels marginats.

Una segona oportunitat

Un home (Markku Peltola) arriba a Helsinki per buscar feina. En sortir de l'estació rep una forta pallissa per part d'un grup de violents que fa que d'entrada sigui declarat mort. L'home sobreviu però miraculosament, i desperta en un món nou, fruit del seu estat amnèsic el qual no li permet recordar ni la seva pròpia identitat, més oníric que real on els habitants viuen en contenidors metàl·lics rovellats. Aquesta "societat" al marge de la societat acollirà el personatge sense reclamar-li res a canvi i aquest podrà així construir-se una nova identitat i fins i tot trobar l'amor. En definitiva, recuperar la seva dignitat com a persona.

L'altra Finlàndia

Kaurismäki filma entre 1986 i 1990 L'anomenada "trilogia proletària". Les pel·lícules que integren aquesta trilogia: *Sombras en el Paraíso* (1986), *Ariel* (1988) i *La chica de la fábrica de cerillas* (1990) ens ofereixen un ampli recorregut per les penúries materials i angoixes existencials de la classe obrera finlandesa. Els seus relats lacònics i la seva austeritat estètica proposen una representació personalíssima del sector social més desfavorit i sovint oblidat de l'Europa contemporània.

Continuant dins de la condició perifèrica, Kaurismäki roda el 1990 *Contraté un asesino a sueldo* i *La vida de bohemia* (1992). D'aquesta actualització del relat de Henri Murger anem ja el 1996 a *Nubes pasajeras*, film centrat en l'atur i que inaugura una segona trilogia sobre els desheretats de la Finlàndia actual, de la qual i fent un pas endavant vers la marginalitat, la present pel·lícula en seria la segona entrega.

L'univers de Kaurismäki

El hombre sin pasado ens presenta un personatge que es veu obligat a tornar a començar la seva vida de zero. Aquesta temàtica, força utilitzada en la ficció, serveix aquí al director per introduir una visió sense prejudicis (el recurs de l'amnèsia del protagonista facilita la mirada "innocent") dins d'un col·lectiu, el de les persones marginades, els indigents, els perdedors, en definitiva els exclosos d'un sistema que no admet la feblesa ni el fracàs.

I aquest col·lectiu de desemparats servirà paradoxalment al director per mostrar-nos el seu model de societat ideal, lluny de l'explotació, la tirania dels diners i les relacions de poder pròpies del món laboral capitalista. Sense caure en el sentimentallisme o el que seria pitjor, la poetització de la misèria, l'autor ens va

mostrant els valors que haurien de prevaler en qualsevol societat: la solidaritat, l'amor al pròxim i per sobre de tot la consciència de la dignitat pròpia de la persona.

En aquesta falla moral de Kaurismäki (amb reminiscències de Capra) hi trobem doncs una doble utopia: el renaixement de l'home i el naixement de la comunitat, des del no-res material però comptant, això sí, amb els valors de la voluntat i l'esforç que caracteritzen l'ésser humà.

La mirada de Kaurismäki sobre aquesta societat de marginats fuig del naturalisme, i es situa entre el realisme prosaic i un lirisme tot sovint esquitxat de certa melancolia (es fa impossible no veure –hi aquí la influència de Chaplin) que ens toca en allò més íntim. Però que ningú s'espanti, l'expressió de sentiments com la mateixa narrativa tenen tota la sobrietat del cinema nòrdic, això sí, hi ha però sentit de l'humor, peculiar i agredolç, però humor que entredreix la duresa de la història.

Kaurismäki se situa ja amb aquesta última pel·lícula entre els grans mestres del cinema europeu, tant pel seu paper de cronista d'una societat alienant i marginadora com per la seva mirada sensible, humanista i exempta de prejudicis.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció: Aki Kaurismäki

Guió: Aki Kaurismäki

Producció: Sputnik Oy / Aki Kaurismäki

Fotografia: Timo Salminen

Muntatge: Timo Linnasalo

Nacionalitat: Finlàndia

Any: 2002

Durada: 97 minuts

Equip artístic

Markku Peltola: "M" / Lujanen

Kati Outinen: Irma

Juhani Niemelä: Nieminen

Sakari Kuosmanen: Anttila

Annikki Tähti: oficial Exèrcit de Salvació

Filmografia

2002

Mies vailla menneisyyttä (El hombre sin pasado)

1998

Juha

1996

Kauas pilvet karkaavat (Nubes pasajeras)

1994

Leningrad cowboys meet Moses

1994

Pidä huivista kiinni, Tatjana

1994

Total Balalaika Show (documental)

1992

These Boots (curtmetratge)

1992

Boheemielämää (La vida de bohemia)

1991

Those were the days (curtmetratge)

1990

I hired a contract killer

1990

Tulitikkutehtaan tyttö (La chica de la fábrica de cerillas)

1989

Likaiset kädet (TV)

1989

Leningrad cowboys go America

1988

Ariel

1987

Thru the wire (curtmetratge)

1987

Hamlet liikemaailmassa

1986

Rocky VI

1986

Varjoja paratiisissa (Sombras en el paraíso)

1985

Calamari Union

1983

Rikos ja rangaistus (Crimen y castigo)

1981

Saimaa-ilmio (documental co-dirigit amb Mika Kaurismäki)